

Література:

1. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. Київ : Дух і літера, 2005. 584 с.
2. Арендт Х. Становище людини. Львів : Літопис, 1999. 254 с.
3. Рікер П. Навколо політики. Київ : Дух і літера, 1995. С 10.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-381-4-29>

СУЧАСНА ЦІННІСНА КРИЗА

Задорожний В. А.

студент IV курсу факультету філософії

*Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Ціннісна криза є результатом взаємодії різноманітних глобальних процесів, котрі охоплюють соціокультурні, економічні, та технологічні аспекти життя людини. Вона виражається через, певну, невідповідність між традиційними цінностями та викликами сучасності, які зумовлюють переосмислення моральних і етичних норм.

Сучасна ціннісна криза відображає фундаментальні зміни в системах цінностей, які історично формувались у рамках культурних, соціальних, і економічних структур. Це явище характеризується деконструкцією традиційних ціннісних орієнтирів та емерджентністю нових форм ціннісної орієнтації, які відображають зміни в соціальному контексті та переоцінці існуючих ідеалів.

Однією з ключових ознак сучасної ціннісної кризи є культурний релятивізм, який викликає занепокоєння з приводу оцінки загальноприйнятих моральних норм та етичних принципів. Це відображається у зростанні суб'єктивізму та індивідуалізму, що зумовлює падіння авторитету традиційних ціннісних систем [2].

Друга ознака – це посилення технологічної домінанти у суспільному житті. Швидкий розвиток технологій та їх інтеграція у повсякденне життя веде до формування нових видів взаємодії та комунікації, що впливає на зміну ціннісних пріоритетів, зокрема зсув у бік гедонізму та консюмеризму.

Останнім аспектом є глобалізація, що викликає перетворення ціннісних структур на міжкультурному рівні. Глобалізація зумовлює

конфлікти між універсалізмом та партикуляризмом, викликаючи необхідність пошуку глобальних ціннісних консенсусів у таких сферах, як права людини, економічна справедливість та політична стабільність.

Особливе місце займають мас-медіа та соціальні мережі, котрі формують новий простір для поширення цінностей. Це приводить до популяризації поверхневих ідей та норм, що сприяє змінам в ціннісних орієнтаціях людей.

Сучасна ціннісна криза глибоко корелює з явищами консюмеризму та індивідуалізму, які стали суттєвими ознаками постіндустріального суспільства. Консюмеризм, як культура надмірного споживання в якій індивіда часто оцінюють через його споживацьку активність та володіння матеріальними благами, істотно впливає на систему цінностей сучасного суспільства.

Консюмеризм сприяє формуванню поверхневих, матеріалістичних орієнтирів, замішуючи більш традиційні моральні цінності. Культура споживання нав'язує ідею невідкладного задоволення потреб, що, у свою чергу, уособлюється у феномені індивідуалізму. Індивідуалізм, розуміючи себе як прагнення до особистої незалежності та самореалізації, часто може переходити у егоцентризм, що сприяє відчуженню людини від суспільства.

З іншого боку, індивідуалізм сприяє позитивним соціальним змінам, таким як розвиток особистої свободи людини та самовираження. Але, у поєднанні з консюмеризмом, він, скоріше, веде до розвитку поверхневого відношення до світу і основна увага приділяється задоволенню матеріальних потреб [3].

Важливим елементом є Конфлікт поколінь, що виникає серед різних вікових груп через ціннісні розбіжності та є однією з характеристик сучасної ціннісної кризи. Цей конфлікт відбиває широкий спектр соціальних, культурних та економічних трансформацій, які впливають на формування цінностей в різних поколіннях. Різні покоління отримували різний освітній досвід, що впливає на їх світогляд та цінності. Зміни в освітній системі, доступ до інформації та загальна культурна обізнаність суттєво відрізняються між поколіннями.

Література:

1. Юм Д. Трактат про людську природу: спроба запровадження експериментального методу міркувань про об'єкти моралі. К. : Всесвіт, 2003. 552 с.

2. Музика О. Л. Ціннісна свідомість обдарованої особистості на тлі ціннісної кризи суспільства. *Психолого-педагогічна наука і суспільна ідеологія* : матеріали методологічного семінару АПН України. К. : Гнозис, 1998. 401 с.

3. Ключник Р. М. Криза як чинник розвитку політичної системи : автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02. Дніпропетровський нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Дніпропетровськ. 2015. 20 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-381-4-30>

ТРАНГУМАНІЗМ ТА ПОСТГУМАНІЗМ: РЕФЛЕКСІЯ СУЧАСНОГО НАПРЯМКУ ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Кивлюк О. П.

*доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри філософії та психології
Київського університету інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»
м. Київ, Україна*

Проблематика транс- та постгуманізму ХХІ століття обумовлена мультикультурними та міждисциплінарними методологічними підходами на межі наукових дискурсів, синергетичної парадигми, еkleктичності, праксеологічної значимості, моральної суперечливості та понятійно-категоріальної невизначеності. «Традиційна онтологічна ієрархія, за якою людина є вершиною еволюції, втрачає свою актуальність. Як наслідок, виникають питання: етико-правової регламентації взаємовідносин людини та надлюдини, кіборга, машини та робота, штучного інтелекту та інших форм “розумного” існування; екосистеми у локальному та глобальному вимірі; віртуалізації та соціалізації; модифікації цінностей онтологічної системи тощо» [4, с. 78]. Постає питання про траєкторію розвитку філософсько-антропологічної сутності особистості, її соціалізації, ідентифікації, адаптації та еволюювання у сучасному суспільстві, що афішує напрямок розвитку у бік цифровізації, віртуалізація, робототехніки, штучного інтелекту тощо.

Використовуючи загальноприйняті філософські принципи, методологічну основу дослідження склали методи: історизму, міждисциплінарного синтезу, комплексного та соціально-феноменологічного аналізу, індукції, дедукції, а також концептуально-дискурсивний та системно-хронологічний підходи до наукового осмислення/рефлексії даної проблематики.